No. 951.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 5 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 Junij.

Tot de Zondag ll. ons gewordene stukken betreffende de Kieswet, behoorde eene tabel, aanwijzende de bevolking, den census, en het bij dien census vermoedelijk aantal kiezers, zoowel met als zonder inbegrip van het patentregt in iedere gemeente. Bij die tabel valt aan te merken, dat zij nog niet geheel volledig is. Betreffende eenige gemeenten in verschillende distrikten, waren bij het opmaken dier tabel de opgaven der kiezers nog niet ingekomen. Men mag echter zeggen, dat door die onvolledigheden geen zeer merkbaar verschil zal aanwezig zijn tusschen de thans ons medegedeelde cijfers der kiezers en hun definitief getal, wanneer alle opgaven dienaangaande volledig zullen zijn. Dat blijkt, ten aanzien van verreweg de meeste distrikten, voldingend uit de inzage der tabellen. En ware dit het geval, dat werkelijk een zoodanig verschil te veronderstellen was, dan zoude de Minister ongetwijfeld met deze tabel wel achterwege zijn gebleven, daar immers de Vertegenwoordiging weinig zou hebben aan opgaven, die niet eens *ten naasten bij* de resultaten zouden vermelden, welke men verlangde te vernemen. Indien er een aanmerkelijk verschil te verwachten was tusschen deze cijfers en het definitief getal van kiezers, dan zou het overleggen van deze tabel alleen daarin zijne verklaring kunnen vinden, dat de Minister het bewijs wilde leveren van zijnen ijverigen en rusteloozen arbeid; en die behoeft niet bewezen te worden. Ook gelooven wij niet dat de Minister zich veel aan het leveren van bewijzen voor zijne arbeidzaamheid zou laten gelegen zijn.

Wij meenen daarom dit op den voorgrond te mogen stellen, dat de medegedeelde tabel *ten naasten bij* het definitief getal kiezers vermeldt, die, volgens de tegenwoordige census-bepaling, in de verschillende distrikten in het leven zullen worden geroepen.

En welk is dan dat getal in de verschillende distrikten? En waartoe kunnen wij uit de kennis van die getallen besluiten?

DISTRIKTEN (1)	TE KIEZEN	KIEZERS	DISTRIKTEN.	TE KIEZEN	KIEZERS
Groningen *	1	1760	Amsterdam *	5	4641
Onderdendam *	1	2126	Leyden	2	2118
Appingadam *	2	3526	Gouda	2	965
Assen *	2	3248	Delft	2	1390
Leeuwarden *	2	3286	Rotterdam	2	
Sneek *	2	3180	's Hage	2	
Dokkum *	1	1722	Dordrecht	2	513
Steenwijk *	1	1766	Gorinchem	1	1147
Zwolle *	2	3856	Middelburg *	2	3950
Almelo *	2	2305	Goes *	1	1495
Deventer *	2	3199	Zierikzee *	1	1410
Doesborgh *	2	2418	Breda *	2	4243
Arnhem *	2	3226	Tilburg *	2	984
Nijmegen *	2	4133	Eindhoven *	2	2545
Amersfoort *	2	3001	Maastricht *	2	2164
Utrecht *	2	3138	Roermond *	2	1718
Hoorn *	2	2891	Boxmeer *	1	1324
Alkmaar *	2	2443	's Bosch *	2	3746
Haarlem	1	591			

Bij deze tabel valt op te merken, dat zij is opgemaakt overeenkomstig de eerste voorgedragene indeeling der kiesdistrikten, welke, gelijk wij gisteren zagen, gewijzigd is geworden wat betreft: Amersfoort, Utrecht, Hoorn, Alkmaar, Haarlem, Leyden en Gouda, zóó echter, dat wij, volgens de door ons gemaakte berekeningen, veilig durven zeggen, dat het getal hunner kiezers wel ten naastenbij hetzelfde zal blijven. Het springt in het oog hoezeer de geheele provincie Zuid-Holland uitgeblonken heeft door nalatigheid in het beantwoorden der aan hare gemeente-besturen door den Minister gestelde vragen.

Wat evenzeer in het oog springt, zelfs bij eene oppervlakkige vergelijking van de cijfers der kiezers in de verschillende distrikten, is het zeer onderscheiden cijfer van hen, die tot deelname aan het verkiezings-werk in de verschillende distrikten zullen geroepen worden.

Men werpe nogmaals eene blik op de bovenstaande tabel. Terwijl bijv. te Amsterdam door 4641 kiezers vijf vertegenwoordigers zullen gekozen worden, zullen te Breda 4243 kiezers hunne stem uit te brengen hebben voor twee vertegenwoordigers, en te Onderdendam 2126 kiezers één afgevaardigde te benoemen hebben. 928 kiezers te Amsterdam staan dus gelijk met 2121 kiezers te Breda en met 2126 kiezers in het kiesdistrikt Onderdendam. Wij bepalen ons tot dit eene, blijkens de tabel, 't is waar, het sterkst sprekend voorbeeld, ofschoon men door eene vergelijkende beschouwing gemakkelijk tot de ervaring komt, dat aanmerkelijk het verschil is van het getal der kiezers in vele distrikten, waardoor de vertegenwoordigers der Tweede Kamer zullen afgevaardigd worden.

Vanwaar dat verschil?

Het is blijkbaar van niets anders het gevolg dan van de census-berekening. Naar gelang der census-bepaling immers is het getal der kiezers hooger of lager. Ten gevolge der hooge census-bepaling is het getal kiezers te Amsterdam zoo gering in verhouding van het getal kiezers te Breda en te Onderdendam, waar het meer dan het dubbele bedraagt, ten gevolge van eene zoo veel mindere census-bepaling.

Wij vermoeden volstrekt niet, dat door deze zoozeer ongelijkmatige census-bepaling de Minister een eereblijk of eene begunstiging heeft willen geven aan het eene distrikt boven het andere; dat hij Amsterdam bijv. als minder ontwikkeld en als minder bevoegd tot deelneming aan het verkiezingswerk beschouwt dan het distrikt Breda of het distrikt Onderdendam, en om deze reden in Amsterdam aan zoo veel minder van zijne inwoners het kiesregt heeft toegekend dan in die andere distrikten.

Intusschen moet toch die ongelijkmatige census-bepaling een grond hebben. Zij heeft dien ook.

Die grond is geen andere dan de verkeerde en fautieve beoordeeling der »plaatselijke gesteldheid." Wanneer men met naauwkeurigheid daarnaar te werk was gegaan, dan zoude het getal kiezers in alle distrikten nagenoeg gelijk geweest zijn. Dan zou het gebleken zijn, dat de welstand te Amsterdam niet zoo aanzienlijk is, om een zoo hoogen census in verhouding tot andere distrikten te wettigen; of, wilde men het cijfer der kiezers te Amsterdam, volgens eene census-bepaling van *f* 120 verkregen, tot maatstaf nemen van het getal kiezers dat overal tot het verkiezingswerk zou behooren geroepen te worden, dan moest in alle kiesdistrikten de census zooveel verhoogd geworden zijn, dat zij een niet grooter getal kiezers dan te Amsterdam opleverden. Nu te Amsterdam, te Almelo, te Doesburg, te Alkmaar, enz. den census, in verhouding tot andere distrikten, zoo hoog te bepalen, dat daar slechts een betrekkelijk gering gedeelte der bevolking tot deelneming aan de verkiezing bevoegd zal zijn, is blijkbaar eene onregtvaardigheid, aan de bevolkingen dier kiesdistrikten gepleegd.

Of de lofredenaars *quand-même* der aangebodene kieswet voor deze handtastelijke onregtvaardigheid gevoelig zullen zijn? Helaas, wij moeten het betwijfelen! Geen erger blinde dan die niet zien wil En waarvoor kunnen systhematici oogen hebben anders dan voor hun geliefkoosd systheem?

Dit intusschen blijkt uit het voorgaande zonneklaar, dat het beginsel van den Minister, dat »plaatselijke gesteldheid in de eerste plaats is die van de geheele streek, welke tot een kiesdistrikt wordt gemaakt," in de praktijk al tot zeer zonderlinge uitkomsten heeft geleid.

Aan de Memorie van Beantwoording door de regering op het rapport der commissie nopens het ontwerp van kieswet ingeleverd, ontleenen wij het volgende:

§ 1. Enkele leden stellen tegen het voordeel, verbonden aan de regeling van het kiesregt in zijn ganschen omvang bij ééne wet, het daardoor te veroorzaken ongerief over, dat personen, met den zamenhang der wetgeving niet gemeenzaam, in de provinciale en in de gemeente-wet vruchteloos bepalingen zullen zoeken, betreffende het kiezen der leden van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad. Deze bedenking zal welligt van minder gewigt schijnen, wanneer men overweegt, dat, na de invoering der genoemde wetten, de kieswet aan niemand onbekend kan blijven. Elk zal dan weten, dat alles, wat de vereischten voor het kiezerschap, het opmaken der kiezerslijsten, het inleveren en openen der stembriefjes, zij het ten behoeve der keuze van de leden der Tweede Kamer, der Provinciale Staten, of van den gemeenteraad, aangaat, bij eene enkele wet is geregeld; dat dus die wet is te raadplegen door wie verlangt te weten; wat omtrent de bedoelde punten geldt.

Het andere, door enkele leden tegen de algemeene of eenparige regeling van het kiesregt ingebragte bezwaar, dat zij het hooren der Provinciale Staten over den plaatselijken census zal beletten, is niet te ontkennen. Maar bij het vaststellen van dien census, komt het in de eerste plaats aan op de toepassing van het ten slotte van art. 139 der Grondwet beschreven gebod: „de belastingsom, daar bepaald, word echter op de helft gebragt." Zoo ten aanzien van het stelsel, waarin de uitvoering van dit gebod volgens de Grondwet behoort te worden geregeld, verschil bestaat, de meening kan niet zijn, over dit verschil de Provinciale Staten te hooren. En wordt het stelsel aangenomen, hetwelk aan het gouvernement toeschijnt door de Grondwet te worden gevorderd, dan komt een advies der Provinciale Staten over den census evenmin te pas. Want in dit geval is de gemeente-census van de belastingsom, geëischt bij kiezers van leden der Tweede Kamer, ten eenen male afhankelijk. Ook vordert art. 136 der Grondwet het hooren der Provinciale Staten over den plaatselijken census niet stellig. Het wil hun gevoelen gevraagd hebben alleen over de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der gemeentebesturen.

§ 2. Bij de Nota van Toelichting, behoorende bij de tabel, houdende indeeling van het Rijk in kiesdistrikten, zijn de beginselen aangewezen, die, zoowel aan den geest als aan de letter der Grondwet ontleend, bij de verdeeling van het Rijk in het oog zijn gehouden. Ter wederlegging van de gronden, door eenige leden voor eene indeeling met inachtneming der grenzen van de provincien aangevoerd, kan men niet anders dan naar het daar gezegde verwijzen. Met genoegen zag de Regering dat de meerderheid der leden zich daarmede vereenigde, en daarvoor gronden bijbragt, die de Regering gaarne ook tot de hare maakt. Zich aan provinciale grenzen te binden, om daardoor soms ruim 20,000 zielen in ééne provincie te doen insmelten in reeds voltallige distrikten, of wel een kiesdistrikt uit naauwelijks 25,000 zielen zamen te stellen, komt der Regering stellig ongrondwettig voor, zoodat zij daartoe ook dan niet zou kunnen besluiten, al deelde zij in de vrees voor de gevaren en nadeelen, die de bestrijders van het systeem der Regering zich uit het veronachtzamen dier grenzen hebben voorgesteld. Maar zij kan in die vrees niet deelen, en meent haar voor het minst als overdreven te kunnen beschouwen. Zij zal daaromtrent echter in geene betoogen treden, vermits hier alles van bijzondere inzigten en beschouwingen afhangt, en het kwaad, zoo het al bestond, bij het bestaan der bepalingen van de Grondwet, onvermijdelijk zou wezen.

§ 3. Tegen het instellen van grootere kiesdistrikten, dan van 45,000 zielen, wordt door sommige leden ingebragt, dat daaruit vermindering der deelneming aan het verkiezen der leden van de Tweede Kamer is te vreezen. De kiezers, om bij het openen der stembriejes tegenwoordig te zijn, zouden zich te ver moeten verplaatsen; zij zouden dikwijls den candidaat, die kans had de meeste stemmen te verkrijgen, niet kennen, het deelnemen aan de verkiezing zou hun daarom onverschillig zijn.

Moeijelijkheid, om bij het openen der briefjes tegenwoordig te zijn, schijnt geene aanleiding te kunnen wezen om zich van deelneming aan de keuze te onthouden. Wanneer toch de opening plaats vindt, is de keuze reeds volbragt, is hieraan niet meer toe noch af te doen. Voor den kiezer komt het op de inlevering, niet op de opening aan. De eerste zal hem, ook bij het instellen van groote kiesdistrikten, door het aanwijzen van vele onder-distrikten, gemakkelijk te maken zijn. Van den uitslag der laatste zal hij spoedig genoeg kennis verkrijgen.

Men vreest eindelijk van groote kiesdistricten, en dit acht men het grootste bezwaar, dat zij zeer vreemdsoortige bestanddeelen der bevolking zullen zamenvoegen, waaronder minderheden zullen zijn, die er prijs op stellen hare meer bijzondere belangen behoorlijk vertegenwoordigd te zien.

De Regering moet hierop antwoorden, dat, waar de Vertegenwoordigers des Rijks te kiezen zijn, alle gedachte aan vertegenwoordiging van bijzondere belangen op zijde gezet, en louter op het welzijn van het geheele Nederlandsche Volk gelet behoort te worden; dat voorts eene bepaling welkom moet zijn, die de vreemdsoortige bestanddeelen onzer bevolking, zoo zij bestaan, in onderlinge aanraking brengen en er toe leiden zal, dat zij zich beschouwen als ingezetenen en leden van één Staat, als loten van éénen stam.

Dat de Grondwet hier althans, gelijk andere leden van oordeel waren, volkomen vrijheid liet kan de Regering slechts in zoo verre toegeven, als hare letter hieromtrent niets gebiedt. Maar haar geest kan geen andere zijn, dan nationale kiezers zooveel mogelijk te verkrijgen. Dat daarvan te meer wordt afgeweken, hoe grooter het aantal distrikten, en dus hoe kleiner het aantal dergenen is, die een volksvertegenwoordiger kunnen benoemen, zal wel niet worden betwijfeld. En dan is het

---

(1) De distrikten met een * geteekend, zijn of geheel of op een paar gemeenten na, volledig opgegeven

zeker, dat eene indeeling in distrikten, kleiner dan voor de uitvoering en geregelden gang van het verkiezingswerk gevorderd is, niet overeen zou stemmen met onze constitutionnele beginselen. Waar de Regering nog distrikten van omstreeks 45,000 zielen heeft voorgedragen, is zij daartoe slechts door redenen van noodzakelijkheid gebragt, redenen die meestal niet zoo zeer door daar ter plaatse bestaande locale omstandigheden werden te weeg gebragt, maar die de algeheele indeeling van het Rijk als van zelf medebragt.

§ 4. Ten aanzien van het algemeene denkbeeld waarvan de Regering bij het vaststellen van den census is uitgegaan, was het haar aangenaam te zien dat de meerderheid der leden in hare gronden deelde. Zij behoeft daar niet meer bij te voegen, maar zou alleen de vraag willen doen of er een redelijke grond zou kunnen zijn om aan te nemen, dat de Grondwet iemand van het regt van kiezer had willen uitsluiten, die daarvoor geschikt was te achten? en dus, dat zij ook daar niet tot het minimum zou hebben willen zien afdalen, waar bij dat minimum slechts geschikte kiezers zouden optreden? De regering weet geen enkelen grond voor de toestemmende beantwoording dier vraag te vinden, en toch zou alleen zoodanige beantwoording haar stelsel kunnen wraken. Zij heeft niet a priori aangenomen dat in zekere distrikten of gemeenten de census het minimum zou moeten bereiken, maar zij heeft aan hen, die met de plaatselijke gesteldheid geacht moesten worden bekend te zijn, het onderzoek opgedragen naar den laagsten census, waarbij de kiezers nog moesten geacht worden de noodige geschiktheid te bezitten. Uit dat onderzoek is gevolgd dat onderscheidene provincien, met uitzondering slechts van enkele grootere gemeenten, den laagsten census dien de Grondwet toelaat gevoegelijk kunnen verdragen, en bij die uitkomsten, zou de Regering zich niet verantwoord hebben gerekend wanneer zij den census hooger had voorgesteld. Immers iedere andere bepaling zou dan louter willekeurig zijn geweest, en het beginsel om zich op de plaatselijke gesteldheid te gronden zou met der daad zijn ter zijde gesteld.

Het door eenige leden voorgestaan gevoelen, dat men het middencijfer tusschen f 160 en f 20 als punt van uitgang had moeten kiezen, schijnt dan ook niet wel overeen te brengen met de grondwettige bepaling, die slechts twee getallen, een maximum en een minimum, noemt.

§ 5. Ter voldoening aan het verlangen bij deze paragraaph te kennen gegeven, worden hiernevens overgelegd afschriften der instructie der bij het Koninklijk besluit van 9 Januarij jl. benoemde commissien, alsmede de voordragten die naar aanleiding daarvan door de vier commissien zijn ingezonden (*), en voorts de tabellen, waarop de verlangde gegevens, zooveel zulks der Regering mogelijk is geweest, zijn aangeteekend.

Twee omstandigheden zijn oorzaak geweest dat van de aanvankelijk door de commissien ingediende voordragten op de vereenigde vergadering te 's Gravenhage is afgeweken. Vooreerst, dat eene dier commissien de instructie, voor zooverre zij kiesdistrikten van omtrent 90,000 zielen verlangde, in minder stelligen zin had opgevat, en zich vrij had gerekend, om, ook zonder redenen van noodzakelijkheid, distrikten van 45,000 te formeren, gelijk zij dan ook geene andere dan zoodanige had voorgedragen. Ten andere, dat de commissien geen gebruik hadden gemaakt van de haar toegekende bevoegdheid om met elkander te corresponderen, hetgeen zoowel op de indeeling in distrikten als op de bepaling van den census van invloed zou zijn geweest; — voor de indeeling, omdat dan de eene commissie het overblijvende van de bevolking na volbragte indeeling aan de volgende zou hebben opgegeven, die daarmede de formatie harer distrikten zou zijn begonnen; en voor den census, omdat er dan onderlinge vergelijking zou hebben plaats gehad, waardoor het altijd subjective in de beoordeeling der plaatselijke gesteldheid niet anders in het eene gedeelte van het Rijk dan in het andere zou hebben gewerkt. Het onderling overleg heeft dus eerst in de algemeene vergadering plaats gehad, en noodwendig menige verandering medegebragt.

§ 6. Men hoopt dat de gegeven mededeelingen, bij de vorige paragraaf verlangd, de bedenkingen tegen de indeeling gerezen, mogen doen vervallen. De aard dier bedenkingen is van te algemeenen aard om daarop bepaalde ophelderingen te geven. Dat de wijze van indeeling het meestal uiterst moeijelijk voor de kiezers zou maken, zich met de hoofdplaats van het distrikt in verband te stellen, kan de Regering niet toegeven, en zij zou veeleer van meening zijn, dat dit bezwaar zich slechts zeer exceptionneel, in enkele distrikten en nog maar voor eenige weinige daarin liggende gemeenten, vertoonde. Dat voor sommige kiezers de weg naar de hoofdplaats door andere districten leidt, is toch inderdaad niet iets, 'twelk eenige de minste moeijelijkheid oplevert. De gemakkelijke communicatie kan door rivieren en wateren of slechte wegen, maar niet door de immateriele grenzen der distrikten, worden belemmerd.

Ten opzigte van hetzelfde cijfer van den census, voor het platteland van geheele provincien aangenomen, niettegenstaande daar dikwijls een overgroot verschil in plaatselijke gesteldheid tusschen de klei- en zandstreken zou bestaan, merkt de Regering vooreerst op, dat het haars inziens, eene onjuiste opvatting der Grondwet is, wanneer men oordeelt; dat *plaatselijke* gesteldheid moet worden verstaan ten aanzien van elke gemeente afzonderlijk. *Plaatselijke* gesteldheid is in de eerste plaats die van de geheele streek, welke tot een kiesdistrikt wordt gemaakt. Ten andere houde men in het oog, dat het niet mogelijk is een gelijken census slechts bij volkomen gelijkheid van plaatselijke gesteldheid aan te nemen. Zoodanige gelijkheid bestaat welligt bij geen twee gemeenten in het rijk, en het zou tot de grootste ongerieven kunnen leiden, en zelfs volstrekt ondoenlijk zijn, het cijfer van den census bijna voor elke gemeente te doen verschillen. Klei- en zandstreken wisselen in hetzelfde distrikt meermalen af, en niet altijd kunnen de eerste gezegd worden boven de laatsten uit te munten. Waar dit echter, gelijk zeker meerendeels, het geval is, gaat in den regel met de grootere welvaart ook eene meerdere geschiktheid tot het uitoefenen van burgerschapsregten gepaard, en geeft alzoo de plaatselijke gesteldheid daarom nog geene aanleiding tot verhooging van het cijfer van den census. Ook mag niet uit het oog worden verloren, dat in de meest dorre en schrale streken, b. v. in de Hooge Veluwe, in het Graafschap Zutphen te vinden, slechts zeer weinige personen, die eene belasting van f 10 betalen, worden aangetroffen. Kwam het er dus op aan, om overal een aan de bevolking geëvenredigd aantal kiezers te vinden, dan zou zeker dit gelijke cijfer zeer weinige van het doel kunnen afbrengen, maar zoodanig beginsel heeft de regering niet voor oogen gehad. De Grondwet vordert het niet, en, bij het in acht nemen van hetgeen de Grondwet eischt, is het in acht nemen van zoodanige evenredigheid volstrekt onbereikbaar.

In de slotbedenking van deze paragraaf, kan de Regering weinig bezwaar vinden. Men heeft de laatste volkstelling gevolgd, waarvan tot dusverre nog slechts de algemeene uitkomsten in eenigzins ruime trekken bekend zijn. Het zal nog langen tijd vorderen, eer de geheel juiste cijfers zullen bekend zijn, en de behoorlijke schifting van hen, die van de eene gemeente af- en bij de andere bijgeteld moeten worden, zal hebben plaats gehad. Maar dat verschil zal meer dan waarschijnlijk niet van dien aard wezen, dat deswege eenige verandering in de indeeling zou moeten plaats hebben. Had men het juiste getal van 90 en 45,000 kunnen of moeten in acht nemen, dan zou zeker het gebruik maken van eene nog niet geheel gezuiverde telling aan eenige bedenking kunnen worden onderworpen geacht, maar bij het overschrijden of terugblijven binnen die grenzen, waartoe men wel verpligt is geweest, kunnen in den regel de toevallige aanwezigen in eene gemeente gerekend worden door de toevallig afwezigen te worden opgewogen. Men bedenke dat het hier opgaven geldt, die onophoudelijk veranderen, en dat een wets-ontwerp, op de laatste juiste statistieke opgaven gegrond, reeds vóór deszelfs aanneming in menig punt gebrekkig zal zijn.

(1) Deze voordragten worden alleen ter inzage van de leden overgelegd.

Te Utrecht wordt het volgende adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter teekening aangeboden:

»Zal het regt van petitie niet een ijdele klank zijn, het behoort gebruikt te worden waar de duurste belangen op het spel staan. Van dit pligtbesef doordrongen, wenden de ondergeteekenden, inwoners der stad Utrecht, zich tot U, de Vertegenwoordigers der Natie, met het eerbiedig maar dringend verzoek, dat op de gewigtige bedenkingen, die zoowel in de Kamer als daar buiten, tegen het ontwerp van wet regelende het kiesregt, in het midden zijn gebragt, en wel in 't bijzonder tegen den in 't algemeen te laag gestelden census en de vreemd klinkende indeeling der kiesdistrikten, met den meesten ernst acht moge worden geslagen. — Zij meenen daarbij den wensch te moeten voegen, dat die indeeling, zonder onderscheid van hoofd- of onderdistrikten, even als in België, bij de wet worde bepaald, en dat gelijk de zetels der regterlijke collegien in de arrondissementen en kantons bij de wet zijn vastgesteld, zoo ook de aanwijzing der plaats, waar de oefening van het meest uitnemend burgerschapsregt zal geschieden, van de wet, niet van den veranderlijken wil van een, aan allerlei wisselvalligheden onderhevig ministerie, afhankelijk zij.

»De ondergeteekenden verklaren zoo zeer als iemand te verlangen, dat de status quo met opzigt tot het kiesregt, zoo spoedig doenlijk ophoude. Zij zullen zich daarom wachten de begeerte uit te drukken, dat het ontwerp van wet worde verworpen; maar, afkeerig van eene noodlottige overhaasting, verwachten zij van de nauwgezetheid der Kamer eene grondige en volledige behandeling van eene zoo veelzijdige, als moeijelijke zaak. Zij hopen, dat van het regt van *amendement* een weldadig en doeltreffend gebruik zal worden gemaakt, hetwelk aan de uit verschillende oorden des Rijks en langs onderscheidene wegen kenbaar geworden bezwaren in tijds te gemoet kome. Overtuigd, dat op den Staatsburger zoowel als op den Volksvertegenwoordiger, bij de overweging van voordragten van wet, aan welke de toekomstige welvaart of het verderf van Nederland verbonden is, eene zware zedelijke verantwoordelijkheid drukt, hebben zij geoordeeld, U hunne vrees niet te mogen verbergen, dat de trapswijze ondermijning der door de grondwet erkende provinciale indeeling des Rijks en de toelating tot het staatsburgerregt van eene overgroot aantal dusverre onbevoegden, noch met de gehechtheid der Natie aan herinneringen, die niet kunnen worden uitgedelgd, noch met de duurzaamheid van onze tegenwoordige instellingen, noch vooral met de juiste waardeering en bevordering van de stoffelijke en wetenschappelijke belangen der maatschappij kunnen worden overeen gebragt."

Zaturdag is te 's Hage het collegie der Ridderschap voor de provincie Zuid-Holland vergaderd geweest. Men scheen te verwachten dat die vergadering openbaar zou zijn ten gevolge van de meerdere openbaarheid, welke het uitvloeisel is van de nieuwe orde van zaken. De vergadering, die dan ook werkelijk met geopende deuren aanving, werd echter spoedig weder met gesloten deuren gehouden, daar de voorzitter Z. Exc. den Minister van Staat, baron van Zuijlen van Nijevelt, daartoe den last gaf, er bijvoegende, dat hoe de Minister van Binnenl. Zaken daarover ook mogt denken, hij als voorzitter eene vergadering met gesloten deuren beval. De aanvankelijk opgekomene nieuwsgierigen verlieten dan ook onmiddellijk deze (waarschijnlijk) laatste vergadering van het collegie der Ridderschap.

Z. M. heeft 1° benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements regtbank te Nijmegen Mr. C. E. van Tricht; tot kanton-regter te Zalt-Bommel, Mr. J. Mauritz Ganderheiden; tot commissaris van politie en waterschout te Schiedam, B. Verweij. 2°. Eervol ontslag verleend aan A. F. van Aken, als ijker van het vaatwerk in de kantons Bergen op Zoom, Oudenbosch en Zevenbergen, en in zijne plaats aangesteld A. van der Bom, wonende te Oudenbosch. 3°. Goedgekeurd de resolutie van Gedeputeerde Staten van Utrecht, waarbij aan G. C. D. baron van Hardenbroek van Hardenbroek, op zijn verzoek, eervol ontslag is verleend als lid der Provinciale Staten van Utrecht.

Wij zijn gemagtigd het berigt tegen te spreken, hetwelk in verschillende dagbladen voorkomt, dat de baron Louis van Heekeren van Enghuizen benoemd zoude zijn tot attaché bij het Nederlandsche gezantschap te Weenen.
(*Staats-Courant.*)

Betreffende de droogmaking van het Haarlemmer-Meer, leest men in de *Staats-Courant:*

»De *Staats-Courant* van 7 Mei jl. heeft de uitkomsten der uitmaling over April vermeld. Gedurende de maand Mei is de ontlediging wederom door gedwongen stilstand der stoomwerktuigen ongeveer één derde van den tijd opgehouden. Te dikwijls was wederom het water van Rhijnlands boezem even boven het peil van 0,57 el onder A. P., waarop, volgens de overeenkomst met Rhijnland, de uitmaling moet stilstaan, vooral in het begin van de maand; niettemin is de waterspiegel van het Meer, welke den laatsten April op gemiddeld 2,18 el beneden A. P. was waargenomen, bij het einde van Mei gemiddeld 2,34 el beneden A. P. bevonden en alzoo 16 duim gedaald.

Wegens het aanstaande muziekfeest te Haarlem vernemen wij verder, dat de avond van Donderdag geopend zal worden met eene groote ouverture door den heer J. P. Schumann, op het orgel voor te dragen, vervolgens koor van Marschner, te zingen door de gezamenlijke leden der Nederlandsche liedertafelen.

Wedstrijd der volgende liedertafelen, zijnde bij loting in eene bestuurdersvergadering gerangschikt: 1. *Wega* te Haarlem, directeur Mr. Joh. Enschedé Jr. 2. *Frisia* te Leeuwarden, direct. Jhr. I. L. T. Waubert de Puiseau. 3. *Amphion* te Rotterdam, direct. A. Moritz. 4. Rotterdam, direct. de heer Heijne. 5. *Eutonia*, te Amsterdam, direct. C. A. Bertelsmann. 6. *Avondster* te Leijden, direct. A. J. Wettens. 7. Mannenzangvereeniging te Haarlem, direct. J. E. Schmitz.

Beoordeelaars zijn: de leden van verdiensten der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, de heeren J. Lubeck, te 's Hage; W. Hutschenruijter, te Rotterdam; A. ten Cate, J. Az., te Amsterdam; benevens een gecommitteerde uit elke concurrerende Liedertafel.

Na den wedstrijd, waartoe door elke liedertafel twee stukken zullen worden uitgevoerd, volgt vrije fantaisie op het orgel door den heer J. P. Schumann, gedurende welke de heeren beoordeelaars, zoo mogelijk, de prijzen zullen toekennen. Uitreiking der prijzen. Orgelspel tot slot.

Vrijdag 14 Junij. Eerste deel, uit te voeren door de gezamenlijke Nederlandsche liedertafelen. 1. Koraal, *Ein fester Burg ist unser Gott.* 2. Motetto van B. Klein. *Auferstehn.* 3 Preludium en Fuga (a tre Soggetti) in Es dur van Joh. Seb. Bach, uitgevoerd door den heer J. A. van Eyken van Amsterdam. 4. *Die Ehre Gottes aus der Natur*, van Beethoven. 5. *Nachtlied*, van C. Kreutzer. 6. *An den Frühling*, van C. M. von Weber. 7. Na den storm van J. B. van Bree. 8. *Das Kirchlein* van W. E. Becker. 9. Fantaisie voor het orgel in F mol van A. Hesse, uitgevoerd door den heer B. Tours van Rotterdam. 10. *Festgezang an die Kunstler*, van F. Mendelssohn Bartholdy.

Tweede deel. 11. *Jesu meine Freude*, motette vijfstemmig, van J. S. Bach. 12. Psalm 128, van L. Spohr. 13. Hymne. Eeuwig is God, van Joh. J. H. Verhulst. 14. Fantaisie Sonate, voor het orgel, op het volkslied: Wien Neêrlands bloed, gecomponeerd en uitgevoerd door den heer J. F. Bastiaans, van Amsterdam. 15. Psalm 2, achtstemming van F. Mendelsohn Bartholdy. 16. Halleluja, uit het oratorium Messias, van G. F. Händel.

's GRAVENHAGE, 3 Junij. Ziekte berigt van Z. K. H. Prins Maurits: De toestand van Prins Maurits is heden *namiddag* zeer bedenkelijk; men ziet het ergste te gemoet.

— 4 Junij, 's morgens ten 9 ure: »Z. K. H. blijft in eene uiterst zorgelijken toestand verkeeren."

— Heden is uit de residentie naar Stokholm vertrokken Z. Excell. den Gen. Munsbach, minister van Zweden en Noorwegen bij het Nederlandsche Hof.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag, 3 Junij.

In deze zitting is de beraadslaging voortgezet over de conclusie van de Commissie voor de Verzoekschriften, ten aanzien van een adres van H. van Vuuren c. s. te Haaften, strekkende tot inroeping van de tusschenkomst der Kamer, tot herstelling van hun regt en handhaving van het regt der Kerk. De conclusie der Commissie, daartoe strekkende dat het adres ter griffie nedergelegd en bij afschrift aan de Rege-

ring verzonden zoude worden tot het bekomen van inlichtingen, is met 23 tegen 18 stemmen aangenomen.

Daarna is door de Commissie voor de Verzoekschriften nog rapport uitgebragt omtrent een aantal adressen betrekkelijk de aanhangige kieswet, waaromtrent tot de nederlegging ter griffie besloten is.

VLISSINGEN, 30 Mei. Heden werd uit 's Rijks dok ter reede gebragt, Zr. Ms. alhier gebouwde fraaije schoonerbrik Padang, gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse J. de Haan; welke bodem eerlang zee zal kiezen, ter begeleiding van de haringvloot.

(*Middelburgsche Courant.*)

's HERTOGENBOSCH, 2 Junij. Gisteren vergaderden na oproeping, de ridderschap van Noordbrabant, om te voorzien in de ontstane vacature bij de provinciale staten. En werden benoemd als leden, om eventueel optetreden in dat collegie, Jhr. Mr. H. A. van Thye Hannes, en Jhr. Mr. J. B. C. I. C. G. baron van Hugenpoth tot den Berenklauw. Terwijl tot president der ridderschap benoemd werd, Jhr. A. J. L. baron van den Bogaerde van ter Brugge, oud-gouverneur van deze provincie.

(*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Junij. Heden werd door de Wetgevende Vergadering, uit hoofde van den Zondag, geen zitting gehouden. De hoofdstad blijft kalm; de straat is rustig; de stormen in de Vergadering zijn gestild; de ministers en het Elysée zijn de zaak volkomen eens, en de buitenlandsche politiek laat zich goed aanzien; kortom de toestand is zoo gunstig, dat men vreest dat het zoo niet lang zal duren. Intusschen mag men het aan de krachtige houding der meerderheid in de laatste dagen toeschrijven, dat het vertrouwen terugkeert en daarmede ook handel en welvaart verlevendigd worden.

— De arrestatien der revolutionaire clubsleden duren steeds voort. Het schijnt dat de partij der orde stellig voornemens is de anarchistische partij tot in hare diepste schuilhoeken uit te roeijen.

— Eene algemeene correspondentie meldt dat het Fransche gouvernement de nota heeft ontvangen, die het van St. Petersburg wachtte, in antwoord op de lange stukken waarin lord Palmerston zich regtvaardigt aangaande zijne handelwijze betreffende de Engelsch-Grieksche kwestie. Er is, voegt die correspondentie er bij, terstond daarop kabinetsraad gehouden aan het ministerie van buitenlandsche zaken.

— Het geschil tusschen gen. Changarnier en gen. d'Hautpoul is bijgelegd.

— Het schijnt thans dat de Montagne zijn ontslag niet zal indienen wegens de door de kieswet ontvangen nederlaag. De hevigsten dier partij, zoo als Nadaud, Valentin, Mathieu de la Drôme en anderen hebben zelfs voor de geheele wet gestemd. Slechts 10 of 12 hebben zich onthouden. Pierre Leroux zeide dus niet te vergeefs: »Zich onthouden is inconsequent, als men deel genomen heeft aan de discussien."

— Men verhaalt dat de Paus aan den President der Republiek een prachtige ingebonden gebedenboek heeft geschonken, versierd met teekeningen in den middeleeuwschen stijl. In den omslag van dat boek is een drie duim lang gouden kruis gevat, hetwelk aan Karel den Groote heeft toebehoord. Op de eerste bladzijde leest men de volgende, door den H. Vader zelven geschreven woorden: *Dilectissimo filio Ludovico Bonaparte.*

— Men zegt dat er ernstig spraak is van het afbreken der Julij-kolom, als zijnde een revolutionair gedenkstuk. De twee millioen kilo brons, waarmede hij is bedekt, zouden naar de munt worden gezonden.

MADRID, 27 Mei. De markies de Forbin Janson, die alhier de functien van secretaris der Fransche ambassade heeft vervuld, is naar Parijs vertrokken. Hij neemt derwaarts mede een door hem geschreven verslag over een handelsonderzoek.

— De markiezen de Sassenay en Poural, die aan het hoofd staan der groote kanalisatie van de Ebro, van Saragossa naar de zee, hebben hunne plannen in gereed heid doen brengen, en men twijfelt niet, of de regering zal hun de gevraagde concessie verleenen.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Junij. Volgens de *Globe* zal de lord-kanselier tot graaf verheven worden, onder den titel van graaf van Cottenham.

— Eenige leden van het Huis der Gemeenten zijn voornemens lady Palmerston het portret van haren echtgenoot ten voeten uit aan te bieden, geschilderd door den heer J. Partridge, schilder van H. M. Dit geschenk zal strekken als een blijk hunner bewondering van de staatkunde van den secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 3 Junij. Thans hebben alle Duitsche Staten hunne gevolmagtigden voor Frankfort benoemd, doch velen der benoemden zijn hier nog niet aangekomen; men kan dus nog niet zeggen, wanneer de zittingen zullen voorgezet worden.

— Men schrijft uit Saxen-Meiningen dat de erfprins aldaar met zijne gemalin zijne plegtige intrede heeft gedaan, en daarbij de zeer naïve aanmerking gemaakt, dat het vreugdebetoon bij de bevolking des te grooter was, omdat men weet, dat de jeugdige erfprinses haren gemaal een bruidschat van 2 millioen aanbrengt.

— Voor de wapening der Saksisch-Silezische grensvestingen is reeds een half millioen uitgegeven.

— Men schrijft uit Dresden 1 Junij. In de zittingen der beide Kamers is heden een koninklijk besluit voorgelezen, krachtens hetwelk de beide wetgevende vergaderingen ontbonden en de zittingen gesloten worden verklaard.

— Den 25 Mei heeft de Saksische regering hare deelneming aan de Pruissische Unie formeel opgezegd.

— Men schrijft uit Karlsruhe, dat de sedert lang aangekondigde verplaatsing der Badensche troepen naar Pruissische garnizoenen in het begin van Junij een aanvang zal nemen. Het eerst zou de kavallerie en artillerie derwaarts marcheren, bij welke laatste zich sedert eenigen tijd weder sporen van een slechten geest geopenbaard hadden. De omstreken van Karlsruhe zijn in de laatste dagen herhaaldelijk door branden verontrust geworden, die men reden meent te hebben aan kwaadwilligheid toe te schrijven.

— In de maand April zijn te New-York 15,757 landverhuizers aangekomen, waaronder slechts 363 van Bremen en Hamburg. In dezelfde maand April van het vorige jaar kwamen te New-York 21,325 landverhuizers, dus 5568 meer dan thans. In het geheel zijn gedurende de vier eerste maanden van dit jaar reeds 10,923 landverhuizers minder gearriveerd dan gedurende hetzelfde tijdvak in 1849.

— Volgens de jongste volkstelling in Zwitserland, bestaat de bevolking aldaar uit ruim 2,365,000 zielen, waarvan in de stad Geneve 28,270 (de vreemdelingen niet mede gerekend); in Bern 27,475; in Bazel 27,270; in Lausanne 18,000; in Zurich 17,040; in Neufchatel 12,846; in Lucern 10,088 enz.

BERLIJN, 1 Junij. Heden zou de Unie-regering worden ingesteld. De vertraging is alleen daardoor te verklaren, dat nog niet alle leden van het vorsten-collegie benoemd zijn. Men verwacht die benoeming eerdaags. Inmiddels onderhoudt de raad van bestuur den voortduur der Unie.

— De krijgstoerustingen, wat men er ook van moge zeggen, gelden slechts het behoud van den vrede en moeten slechts tot een openbaar bewijs strekken, dat Pruissen thans eindelijk tot de grenzen van toegevendheid genaderd is.

— Gisteren is de *Avondpost* in beslag genomen.

BERLIJN, 2 Junij. Z. M. de Koning heeft in den afgeloopen nacht rustig geslapen en de toestand van de wond blijft in alle opzigten voldoende.

— Door lord Palmerston zijn alhier nadrukkelijke voorstellingen gedaan, tegen de concessien, die men aldaar willens is aan de Zuid-Duitsche Staten te doen, ten gunste van hoogere beschermende ingaande regten op Engelsche fabriekaten. Hoezeer nu ook de Pruissische regeging zich op politieke gronden niet geneigd toont aan deze voorstellingen gehoor te geven, vreest men toch, dat het den Engelschen invloed eindelijk gelukken zal de ontworpene wijzigingen in het Duitsche toltarief te dwarsboomen, en de uitvoering daarvan op de lange baan te doen schuiven. Het is zeker, dat de Engelsche gezant hier voortdurend zijne uiterste pogingen aanwendt, om onze regering van dit voornemen af te brengen, en wel op grond, dat men deze zaak behoort te laten rusten tot na de invoering van een algemeen toltarief voor geheel Duitschland.

ITALIE.

Z. H. heeft prins Alexander Gonzaga van Mantua en deszelfs gemalin prinses Maria-Elisa in een bijzonder gehoor ontvangen.

Aangaande de organisatie van het korps *Velites* verneemt men nog uit de *Osservatore*: »Er zijn commissien benoemd tot onderzoek naar de kennis en de geschiktheid der kadetten en der oudste onder-officieren der infanterie en kavallerie, alvorens ze tot een hooger rang te benoemen. De examens hebben reeds een aanvang genomen onder het voorzitterschap van den generaal bevelhebber der eerste divisie."

Men heeft opgemerkt, dat onder de gezworenen, die over Mgr. Franzoni het *schuldig* hebben uitgesproken, zich een Jood bevond. De aartsbisschop is evenwel *niet* schuldig verklaard (gelijk wij eergisteren o. a. in zeker groot blad der residentie lazen) *aan opruijing der menigte tot het plegen van ongehoorzaamheid aan de wetten des lands.* Deze vervalsching van den zin kan slechts door dat zoo *geestige* blad gepleegd zijn uit zucht om eene hatelijkheid tegen den moedigen aartsbisschop daar neer te kladden. Mgr. Franzoni, het kan niet genoeg herhaald worden, is veroordeeld omdat hij zijnen onderhoorigen bisschoppen den weg aangewezen heeft, hoe zij de wetten des lands moesten eerbiedigen, zonder hun pligt als kerkvoogden te verzaken.

In de Sardinische Kamer van afgevaardigden, zitting van 28 Mei, zijn de beraadslagingen over de begrooting voor het departement van buitenlandsche zaken voortgezet.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 Junij. De *Moniteur* van gisteren bevat de den 1 dezer uitgevaardigde wet op het middelbaar onderwijs.

— Op de prijsvraag door het *Nederduitsch Taalverbond* uitgeschreven voor het beste volks-gedicht, zijn reeds vijftien stukken ingekomen.

— Eene arme vrouw te Sey (prov. Namen) 32 jaar oud, heeft drielingen ter wereld gebragt, een jongen en twee meisjes, alle drie welvarend en kloek.

— In de omstreken van Soignies heeft men een wolf bespeurd.

— Dezer dagen is welligt de oudste eik, die in Belgie gevonden wordt, gerooid. Die boom stond te Rooborst (O.-Vlaand.) en was onder Karel V omstreeks 1550 geplant. Hij was 36 voet hoog en had 18 voet in omtrek.

STADSNIEUWS.

In de 211de Staats-Loterij, zijn in de 2e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 7881 *f* 2500; N°. 16391 en 12648 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 Junij.

BEVALLEN (2 Junij): M. Moes, geb. Breitenstein, Z.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		3 JUNIJ 4½ u. gebl.	4 JUNIJ	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$56\frac{7}{16}$	$56\frac{7}{16}$ à	$56\frac{1}{2}$	$56\frac{7}{16}$
Dito Dito . . .	3 »	$65\frac{7}{8}$	66 »		
Dito Dito . . .	4 »	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{3}{16}$ »	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{3}{16}$
Dito Obligatien O. I.	4 »	$85\frac{1}{16}$	$85\frac{1}{8}$ »	$85\frac{1}{4}$	$85\frac{1}{8}$
Amortis. Syndic. . .	$3\frac{1}{2}$ »	$87\frac{1}{8}$	»		
Handel-Maatschappij .	$4\frac{1}{2}$ »		»		
Aand. Rijn-Spoorweg .	» »	90	90 »		
Aand. Holl. S. M. .	»		»		
Obligatien	» »		»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »		»		
Cert. bij de Belg. Bank	$2\frac{1}{2}$ »	$47\frac{1}{8}$	»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »	$47\frac{1}{2}$	$47\frac{1}{4}$ »		
FRANKRIJK, Obligatien .	3 »	53	$53\frac{1}{8}$ »	$53\frac{1}{8}$	
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5 »	$12\frac{7}{8}$	$12\frac{13}{16}$ »	$12\frac{7}{8}$	
Dito Dito » 510	» »	$13\frac{1}{8}$	$13\frac{5}{16}$ »	$13\frac{5}{16}$	$13\frac{1}{4}$
Dito Onbep. Stukken	» »		$12\frac{11}{16}$ »		
Dito	3 »	$37\frac{1}{4}$	»		
Dito Binnenl. 2400 P.	» »	$32\frac{7}{16}$	$32\frac{7}{16}$ »	$32\frac{3}{16}$	$32\frac{1}{8}$
Coup. *Ardoins* . .	»	$7\frac{13}{16}$	$7\frac{7}{8}$ »		
Passive	»		»		
Fransche Uitgest. . .	»		»		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4 »	$35\frac{1}{8}$	35 »	$35\frac{1}{8}$	
Dito Dito	» »	$35\frac{3}{16}$	$35\frac{7}{16}$ »	$35\frac{3}{16}$	$35\frac{1}{8}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	$105\frac{1}{8}$	105 »		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$ »		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »		»		
Dito bij *Hope* . . .	4 »	$86\frac{5}{8}$	$86\frac{3}{4}$ »		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	86	86 »		
Dito bij id. 5de Serie .	4 »	$85\frac{3}{4}$	»		
Cert. te Hamburg . .	5 »		»		
Inschrijving in Assignat.	6 »		»		
Cert. van dito . . .	» »	$64\frac{3}{16}$	»		
POLEN, Aand. à fl 500 .	4 »		»		
Dito met Lot » 300 .	»		»		
AMERIKA, Bank-Actiën	»		»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R	50 *f*		»		
OOSTENRIJK, Metalliek . .	5 pCt.	$76\frac{3}{4}$	$77\frac{1}{8}$ »	$77\frac{1}{4}$	
Dito Nieuwe	$2\frac{1}{2}$ »	$41\frac{7}{16}$	$41\frac{7}{8}$ »	$42\frac{1}{8}$	
Dito Nieuwe	5 »	$81\frac{3}{4}$	$82\frac{1}{8}$ »	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{8}$
Ween. Bank bij *Goll en C.*	» »	82	»		
Dito	4 »	$68\frac{1}{2}$	»		
Aand. met Loting fl. 500	. *f*		»		
Nieuwe dito . . . » 250	. »		»		
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.		»		
BRAZILIE te Londen 1824	. 5 »		$89\frac{3}{4}$ »		
Dito Leening 1843 . .	5 »		»		
Dito £ 100	»		»		
PERU	4 »		»		
MEXICO	5 »	$29\frac{1}{8}$	$29\frac{1}{4}$ »	$29\frac{1}{2}$	$29\frac{3}{16}$
VENEZUELA 6 pCt. nu .	$2\frac{1}{4}$ »		»		
NEW GRENADA 6 pCt. nu .	$1\frac{1}{2}$ »		»		
ECUADOR	»		»		
Coup. Ecuador			»		
Grieken			»		

$4\frac{1}{2}$ pCt. Eng. Russen 95.

In Binnenl. fondsen ging weinig om, doch waren alle goed prijshoudend. 3 pCt. Fransche zijn wederom ⅛ à ¼ hooger gesteegen. In Spaansche fondsen was de stemming over het geheel iets aangenamer. Naar Oost. fondsen blijft de vraag voortduren en waren op nieuw aanmerkelijk hooger. Russische en Portugesche zeer vast. In Zuid-Amerikaansche fondsen was wederom weinig handel, alleen waren Mexic. williger.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pc., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pc., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56 9/16; 2/m. Londen 12,02½; Zigt Londen 12,07½; 2/m. Hamburg 35⅛; Zigt Hamburg 35¼; 3/m. Lissabon 42⅞; 3/m. Porto 42⅞; 2/m. Petersburg 1,88.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 3 Junij. Belg. leen. 2½ pc. 50¼; 5 pc. 98¼; 4½ pc. 89¼; Spanje Ard. 5 pc. 12¼; Binnenl. 3 pc. 32½; Coupons —; Rom. Leening 78⅝.

MADRID, 28 Mei. Spanje 3 pc. 32 5/16; id. 5 pc. 12 11/16; id. Uitgest. Sch. 3⅞; id. Coupons 7⅛.

WEENEN, 31 Mei. Met. 2½ pc. 49¼; (N.) 4 pc. 71¾; 4½ pc. 81⅜; 5 pc. 93¼; Bank-Actien 1065; Lot. fl. 500, 175; id. fl. 250, 109¼.

HAMBURG, 1 Junij. Rusl. Engels. leening 104½, Cert. bij Stiegl. 4 pc. 85½; Spanje, Ard. 5 pc. 11½; id. Binnenl. 3 pc. 30.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 4 Junij.

Door de Directie der Nederlandschappij Handelmaatschappij is bekend gemaakt, dat door haar zullen worden geveild:

Te *Rotterdam*, op Dingsdag den 6 Augustus 1850.

30,056 Blokken BANCA TIN, liggende aldaar,

67,710 „ IDEM „ te Amsterdam,

Deze verkoop zal geschieden bij Kavelingen van ongeveer 1000 blokken.

De Directie geeft voorts de verzekering, dat zij voor de maand Augustus 1851 geen ander Tin zal aan markt brengen; dat zij tot op genoemd tijdstip geene gouvernements-veilingen van Tin in Nederlandsch Indië zullen gehouden worden, en dat almede tot voornoemd tijdstip geene verzendingen van dat metaal van Indië naar China voor Gouvernements-rekening zullen plaats hebben, de hoeveelheid van 10.000 picols te boven gaande.

De notitiën met de veil-conditiën zullen in tijds worden uitgegeven.

ROTTERDAM, 3 Julij. Heden zijn bij de N. H. M. per inschrijving meest ter exportatie coulant verkocht:

1000 HUIDEN per 's Gravenhage,
2000 „ „ Antoinetta Maria,
2000 „ „ Hugo Grotius,
500 „ „ Amboina

5500 Oost-Indische HUIDEN, prijzen geheim.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 3 Junij. Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 10,00; Jenever *f* 13,50; Amst. Proef *f* 14,75, zonder de belasting.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 26 Mei tot en met 1 Junij, zijn geweest als volgt:

Aanvoer.

Tarwe L. 409, 19 M. — Rogge L. 490, 10 M. — Garst L. 7, 15 M. — Boekweit L. 9, 22 M., 50 K — Rijst 484.5 G. — Aardappelen 650 M.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	*f* 25,30	à 35	Pruissische . . *f*	34⅝	a —
Napelsche	25,—	„ —	Spaansche	—,—	„ —
Div. in £St. . . .	12,—	„ —	Hamb. Russ. . .	37⅛	„ —
Eng. Russen . . .	12,—	„ —	Russ. in Z. R. .	87⅛	„ —
Fransche	56¼	„ —	„ Pap. „ .	—	„ —
Belgische	56¼	„ —	Pools in Fl. .	27⅞	„ —

BADENSCHE AANDEELEN 1845. — *Achttiende Uitloting van 20 Serien, op 31 Mei 1850, te Carlsruhe.*

Serie 492 1896 2034 3457 4271 5081 6233 7139 7394 7805
616 1984 3367 3818 4663 5429 6334 7314 7602 7897

De trekking der prijzen geschiedt den 30 Junij 1850.

Het Nederlandsche comité van Spaansche fondsenhouders heeft op eene betamelijke, doch krachtige wijze geprotesteerd tegen de door de Spaansche regering tot nog toe voorgestelde plannen van schuld-regeling; het wendde zich met hetzelfde doel tot den maarschalk hertog van Valencia, voorzitter van den Spaanschen ministerraad.

De baron Grovestins, Nederlandsch gezant te Madrid, heeft bij de overhandiging der stukken met bijzonderen klem aangedrongen op de eindregeling dezer gewigtige zaak.

De president der Madridsche junta, de heer Bertran de Lis, verklaarde daarop dat de junta was bereid om de beschouwingen der fondsenhouders in overweging te nemen. Ook van den Hertog van Valencia is een antwoord ingekomen, waarbij deze het comité uitnoodigt zich te Madrid te doen vertegenwoordigen. Dit antwoord is van dezen inhoud:

„Den Heer Voorzitter van het Nederl. Comité van Spaansche Fondsenhouders, te Amsterdam.

„MADRID, 23 Mei 1850.

„Door tusschenkomst van den Baron van Grovestins, vertegenwoordiger bij dit hof van dat der Nederlanden, heb ik den brief ontvangen, welke gij, in naam van de houders van Spaansche fondsen dd. 4 dezer, tot mij hebt gerigt. Na kennis genomen te hebben van den inhoud, kan ik u, met de loijaniteit en rondborstigheid, welke mij kenmerken, verzekeren dat de regering van H. Kathol. Majesteit genegen is om ter gunste van de schuldeischers van deze natie zooveel te doen als in den kring der mogelijkheid ligt, maar tevens om zich door geene belofte te verbinden, welke zij de zekerheid niet heeft te kunnen nakomen.

Betreurenswaardige omstandigheden hebben de vorige kabinetten verhinderd, om tot eene regeling over te gaan, welke zoowel de eer der regering zelve als de eischen van den tijd noodzakelijk maken; het ministerie, aan welks hoofd ik sta, heeft gemeend, dat de billijkheid vorderde, om deze zoo moeijelijke taak te ondernemen. Maar wenschende tegelijk de belangen der schuldeischers overeen te brengen met het-geen de hulpmiddelen des lands veroorloven, is het geneigd de vertoogen te hooren, welke aan hetzelve zullen worden toegezonden en zal zoo veel mogelijk daarop acht geven.

Dien ten gevolge kan het comité reeds onmiddellijk overgaan tot de benoeming van een vertegenwoordiger alhier geaccrediteerd, die zich kan vervoegen bij de commissie, welke onder voorzitting van den heer Bertran de Lis, belast is met het aanhooren van de vertoogen betrekkelijk het wets-ontwerp tot regeling der schuld, ten einde met die commissie de noodige conferentien te houden.

„Ik heb de eer, enz. (Get.) *De Hertog van Valencia.*"

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 3 Junij. W. H. Smith, Apollo, (s.) Londen. - J. Haijes, Lord John Russel, id. - N. Walloe, Ambrosia, Drammen. - P. J. Berg, Eijr, id. — Gisteren nog: A. M. Nielman, Andreas, Helsingfors.

HELVOET, 3 Junij. W. Smith, Batavier, (s.) Londen. — Gisteren nog: A. H. Karsins, Vriendschap, Windau - W. de Zeeuw Bagges, Thetis, id. - H. Sjoman, Johannes, Borga.

UITGEZEILD:

TEXEL, 3 Junij. P. Jozette, Carlotte, Bilbao. - G. Bulsing, Basserman, Archangel. - D. Rabe, id. — Gisteren nog: E. M. Meihuizen, Jantje Namminga, Messina. - D. J. Kraan, Annette Fossina, id. - J. Esfon, Lord Teignmouth, Newcastle.

HELVOET, 3 Junij. W. Branch, Endeavour, Glasgow.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den .... op 6° 43' N.Br., 22° 10' W.L.: Batavia Kapt. Verschoor van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

GENUA, Zino, Fortunato: 5,166 st. Huiden, 2 k. Marmer, 6 k Macaroni, 1 k. Vermicelli, Order.

CARDIFF, Mooy, Tiessina: 1 lading IJzer, Gebr. van der Vliet.

LIBAU, Tiktak, Jantina Fennegina: 1,725 tzw. Slaglijnzaad, van Lennep en Comp.

MEMEL, Drambergen, Twee Gebroeders: 100 last Rogge, L. Hoyack en Comp.

MEMEL, Flik, Kleinkinderen: 4,988 sch. Rogge, L. Hoyack en Comp.

KONINGSBERGEN, Jonker, Zeldenrust: 2,584 sch. Rogge, Order.

KONINGSBERGEN, Menkema, Cath. Sypkens: 1.5 last Rogge, Kreglinger en Comp.

KONINGSBERGEN, Kleininga, Maria Laurentia: 4,677 sch. Rogge, F. C. Quien; 10 sch. Staven, L. Hoyack en Comp.

KONINGSBERGEN, Staal, Tjadda: 104 last Rogge, Deichman en vom Rath; 2 last Graauwe Erwten, Order.

KONINGSBERGEN, Weesers, Antina Elsina: 94 last, 30 sch. Rogge, Order.

KONINGSBERGEN, Schut, Gesina: 4,144 sch. Tarwe, Order.

KONINGSBERGEN, Onnes, Johanna Geertruida 54 last Rogge, Kreglinger en Comp.

DANTZIG, Steffens, Alida Maria: 2,995 sch. Rogge, W. en J. D. Lulofs.

DANTZIG, Smit, Annegina Engelina: 44 last Tarwe, G. H. Burges en Zoon.

FREDERIKSTAD, Falk, Moses: 1 lading Hout, Geo. Fr. Egidius.

DRAMMEN, Boeck, Nordstiernen: 1 lading Hout, Geo. Fr. Egidius.

HAMBURG, Pruim, Hendrika: 16½ last Rogge, L. Hoyack en Comp.

HAMBURG, Hoek, Herstelling 10 b. Koehaar, Gebroed. Hooglandt; 200 bl., 13 v. Asphalt, 5 v. Aardpek, J. Fritzlin; 3 b. Doogerijen, Order.

HAMBURG, Kröger, Willem 28 last Rogge, Wed. F van Heukelom en Zoon

BREMEN, Mudder, Onrust 6 v. Tabak, J. van der Maaden; 250 p. dito, Wuste en Hintzen; 5 v. Aardewerk, J. J. Scheib en Comp.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 Junij, in lading naar

Keulen H. Visser, Morgenrood.
„ E. Haasters, Colln N°. 16.
Mainz W. Keller. Maintz N°. 1.
Manheim J. Dorsenbach, Jacob.
Weesel E. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Duisburg J. L. Arera, Friedrich Wilhelm.
Dusseld. Neus en *Urdingen.* C. W. Leukering, Niederr. N°. 1.
Ludwighaven en *Heilbron* J. Hell, Johanna.
Venlo en *Roermond.* F. Koppelaars (Beurt L. de Rijk en C°.) l'Hirondelle.
's Hertogenbosch en *Masstricht.* H. v. Eyken Lz de vier Geroeders. Sluit 8 Junij.
Tiel F. den Hartog, de Vrouw Geertruida.
Maastricht P. Wecks, de Stad Amsterdam.

KEULEN, 3 Junij in lading naar.

Amsterdam Kapt. Jurrius Köln N°. 18.
Rotterdam „ v. Alen „ „ 5.

Rijnhoogte ARNHEM 3 Junij 1 el 85 duim
KEULEN 3 „ 9 voet. 0 „

AANBESTEDINGEN.

Zaturdag 8 Junij om vier uren, ten huize van A. van den Bosch te Opijnen: Het voor een gedeelte afbreken en vergrooten benevens het repareren der kerk van gezegde gemeente; alsmede het maken en leveren van een geheel nieuw ameublement, met leverantie van alle materialen.

— Zaturdag 8 Junij ten 12 ure, in het Moriaanshoofd, te Wormer: eene nieuwe kerk voor de gemeente der doopsgezinden van Wormer en Jisp, om te worden gebouwd in het dorp Wormer.

— Woensdag 12 Junij ten 2 ure, op het provinciaal gouvernement te Haarlem, 1°. het maken van een nieuw schoolgebouw en bergplaats voor brandspuiten binnen de stad Muiden: 2°. het vergrooten der school te Hipolitushoef, op het eiland Wieringen

— Op Woensdag 12 Junij 1850, des namiddags ten 2 ure, aan het gouvernements-gebouw, te Haarlem: Het afbreken en weder opbouwen van het voorste gedeelte van het kerkgebouw voor de Hervormde gemeente te Aalsmeer, met het maken van houten en gemetselde funderingen voor bergplaatsen, het doen van onderscheidene vernieuwingen en herstellingen aan het overige gedeelte des kerkgebouws, alsmede aan de kerkmeubelen, en wijders het afbreken van den aan het kerkgebouw verbonden bouwvalligen dorpstoren, met de weder daarstelling van houten en gemetselde fundering, voor een later te bewerkstelligen opbouw van denzelven.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 3 Junij, in het O. Z. Heeren Logement.

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Kerkstraat, N°. 4119; *f* 4400, *f* 550, H. C. Coers.

2. Eene Stalling en Erve, Kerkstraat, N°. 4138; *f* 1950, *f* 600, D. de Vriend.

3. De helft in een Huis en Erve, naast Perceel N°. 2, N°. 4137; *f* 1425, *f* 500, Denzelfden.

4. De helft in een Huis, Tuin en Erve, als voren, N° 4160; *f* 1625, *f* 200, H. C. Coers.

5 Een Huis en Erve, als voren; N°. 4190; *f* 1450, J. F. Schutte.

6. Een Pakhuis en Erve, Lijnbaansgracht, N°. 5914; *f* 3350, [illegible]

7. Twee Huizen en Erve, Korte Reguliersdwarsstraat, N°. 4598 en 4599; *f* 2725, *f* 50, J. H. Rocquette.

8. Een Huis en Erve, Utrechtsche Dwarsstraat, N°. 6268; *f* 1500, *f* 100, H. C. Coers.

9 Twee Huizen en Erven, Weesperzijde, N°. 114 en 115; *f* 750, *f* 175, B. ten Broeke Hoekstra.

10. Vier dito's, benevens twee Stallen, op het Oetgenspad, N°. 123 à 127; *f* 825, *f* 400, Denzelfden.

11. Een Huis, Tuin en Erve, Kerkstraat, N°. 3430; *f* 3450, *f* 150, D. de Vriend.

12. Een Huis en Erve, Korsjespoortsteeg, N°. 2203; *f* 1275, *f* 70, W. K. van Maarsehalkerwaart.

13 Een Pakhuis en Erve, Roeters-Eiland, N°. 6412; *f* 1150, *f* 225, P. Subiese.

14. Het Buitenverblijf *Zomerlust*, Overtoomschen Weg, N°. 487; *f* 875, *f* 600, H. A. Baarslag.

ADVERTENTIEN.

(310) Heden overleed, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sacramenten der R. K. Kerk, onze geachte vriend de Heer BERNARDUS JACOBUS TROMPERT, den gezegenden ouderdom van 83 jaren bereikt hebbende.

NAAMENS G. J. H. VAN BIJLEVELT.
Gemeente OUDEN RHIJN, J. G. DOLMANS,
den 2 Junij 1850. Executeuren Testamentair.

(219) Bij den Uitgever dezer Courant is verkrijgbaar:

WET OP HET BRIEFPORT
EN DE
BRIEVENPOSTERIJ,

WELKE MET PRIMO AUGUSTUS IN WERKING KOMT;

MET KORTE OPHELDERENDE AANTEEKENINGEN EN TABELLEN

voor het bedrag van het enkele Briefport, tusschen een Honderdtal Steden of Gemeenten, en de Steden *AMSTERDAM en 's HAGE,*

in Zakformaat. Prijs 20 Cents.

Ook is bij denzelven verkrijgbaar of *franco* te ontbieden:

HANDBOEK DER VEREENIGING
VAN DEN
H. VINCENTIUS VAN PAULO.

Derde Vermeerderde Druk.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.